

Странджа

Флора

В растителността на парка, независимо от разнообразието на месторастенията, преобладават горите, които заемат 80% от площта му. Специфичният климат на Странджа е причина растителността в планината да притежава особености, които я отличават от европейските растителни формации и я доблжават до понтийско - евксинската флора на Кавказ. Всъщност в Странджа са най - западните останки на тази флора, на границата на средиземноморската и средноевропейската растителност. Различията в орографските и особено в климатичните условия на територията на парка, създават особена екологична обстановка, при която са отделени два горски района - на черноморското крайбрежие на юг от град Царево и район на вътрешна Странджа. Липсата на големи превишения предопределя отсъствието на поясно разпределение на растителността. Поради това експозицията на терена и отдалечеността от морето са решаващи за растителните видове по групи растителни съобщества :

- прибрежни гори - край пясъчни дюни , блата, лонгози в долните течения на реките;
- източно - букови и горунови формации с подлес от вечнозелена понтийско-евксинска растителност;
- източно - букови формации във високата част на парка (500-700м н.в.);
- ксеротермични дъбови гори с или без останки от средиземноморска растителност;
- останки от маквиси и гариги;

Най - интересни от флористична и природозащитна гледна точка за България и Европа са източно - буковите формации с примес от горун и по - рядко с благун, с подлес от зеленика и други вечнозелени храсти. Флората на Странджа е конгломерат от различни по произход, биологични особености и степен на еволюция растителни видове, с висока природозащитна стойност. В парка се срещат 1665 вида висши растения (47% от видовото богатство в страната) .Българските ендемити са три броя: *Anthemis jordanovi* Stoy et Acht., *Saponaria strandjensis* D.Jord., *Veronica turrilliana* Stoy et Stet Балканските ендемити са 7 броя, реликтите са 32 вида, редките по степен на застрашеност са 56 вида, а застрашените са 110 вида. Изключително рядък за тези гори е тисът(*Taxus baccata*). Установени са 5 негови находища в планината. Особено ценни за флората са Странджанската зеленика, странджански дъб, кавказка иглика, багрилна звъника, калуната, понтийското бясно дърво, червената пираканта, колхидски джел, странджанска боровинка.

Фауна

Заедно с прилежащото крайбрежие странджанският район е един от най - богатите на животински видове в страната. Земноводните и влечугите са 32 вида, от които 18 защитени. Сред тях са : вдлъбнаточел смок, змиегушер,леопардов смок, дъждовник,

сухоземна костенурка. В реките на Странджа живеят 40 вида риби като : речна пъстърва, кримска мряна, резовски карагъоз, лупавец, брияна, див шаран. Впечатляващо е птичето богатство в парка. Над територията преминава прелета на птиците Via Pontica и поради това броят на птиците е 261вида, а само на гнездящите е 124, откоито 17 са включени в Червената книга: Египетски лешояд, черен щъркел, бухал, скален орел, земеродно рибарче. Описаните бозайници в парка са 54вида, като в Червената книга са 6 вида : златка, пъстър пор, видра, невестулка. Популацията на вълка е около 20 броя, а на чакала над 2000.

Защитени природни обекти

На територията на парка се намират 5 резервата, 12 защитени местности, 9 природни забележителности, вековни дървета.

Резервати

Силкосия

Това е първият резерват в България, обявен през 1933 година като строго охранителна държавна гора "Горна Еленица-Силкосия". По - късно площта е редуцирана и остава само района на Силкосия-396,5ха. Тук се срещат 260 вида висши растения и повече от 50 животински вида. В резервата са установени 16 бр. реликтни и 3 ендемични растения. Впечатляващи са чистата букова гора със зеленика като подлес и други вечнозелени растения.

Биосферен резерват "Узунбуджак"

На площ от 2581,5 ха, това е най-големият и най-представителния резерват в Странджа. Наименованието "буджак" е с турски произход и означава кът, тихо място - така се именуват меандрите , които образува Резовска река в този район -Големият буджак, Малкия буджак. Брегът е стръмен с интересни скални образувания и пещери. Като типичен горски резерват 60% от преобладават дъбовите гори и 35% букови с с подлес от зеленика, както и 200 годишните дъбове благуни и горуни, чиито диаметър е над 1м.

Екзотични и с разнообразен растителен и животински свят са и резерватите Витаново, Средока и Тисовица.

Защитени местности

Велека

Тя обхваща горното течение на едноименната река, където тя пресича е карста и образува множество меандри. Бреговете са скалисти, урвести с канари и пропасти недостъпни на много места. Горските склонове са покрити с дъбови и букови гори и са убежища за много бозайници-видра, гнездещи птици - лешояд, скален орел, черен щъркел.

Парория

Разположена между селата Заберново и Калово, особен интерес в този район предизвиква легендата за средновековния манастир на Григорий Синаит, откъдето идва и "Парорийски". Горите са много стари, разновъзрастни с вековни дъдови дървета. В този район е вероятно най - дебелото и най - възрастното дърво в Странджа - дъб благун.

Марина река

На сравнително малка по площ територия тук виреят 15 дървесни вида и над 10 вида храсти, почти всички представители на вечнозелените и множество редки и защитени видове. Това е една прекрасна природна ботаническа градина, лесно достъпна за посещение и запознаване със странджанската растителност.

Природни забележителности

Пещери и извори на река Младежка

Представяват силно разсечен карстов терен с няколко пещери, една от които с подземно езеро, карстови извори на площ 8,3 ха.

Камъка

Това е комплекс от интересни скални образувания (каменна гъба), на редки за Странджа конгломератни скали. Местността е използвана в древността от траките за светилище.

Културно-историческо наследство

Обитателите на Странджа са ни оставили забележителни следи от меднокаменната епоха до наши дни. Разположението на планината в триъгълника между Черно море и Мраморно море, определя основните характеристики на древните култури, разцъфтявали тук. Името на планината се споменава от Херодот, Тукидид, Ксенофонт. От тях черпим сведения за тракийското племе одриси, населявало тези земи, а по-късно в началото нашето летоброене - астите, откъдето идва и другото име на Странджа - Астея. Медните рудници са използвани както от траки, така и от римляни. Останки от древността са Мраморните куполни гробници - мавзолеи в местностите "Мишкова нива" и "Пропада", както и многобройните надгробни могили, крепостни стени и древни римски пътища. В средновековието тук, в тази гранична местност между "българи и гърци" възникнал и се развил Парорийския манастир на Григорий Синаит - създател на мистичното монашеско движение на исхаизма, последовател на което е Българския книжовник Свети Теодосий Търновски. Църквите в селищата на територията на парка са пазители на християнската вяра на странджанци. В тях се съхраняват икони от 18- 19 в. Забележителен е иконостасът на църквата "Св.св. Кирил и Методий" в село Кости, едно творение на талантливия местен резбар - Пандил. Явление тук са параклиси (наречени още "манастирчета"), построени сред гората предимно на места с изворчета, за които се смята, че са лечебни; или места свързани с тракийски светилища. Бита на странджанци може да се почувства докосвайки се до старите къщи на село Бръшлян - обявено за архитектурен резерват, заради автентичната си атмосфера.

Етнос

Духовното наследство на Странджа е част от богатата и многозвучна българска култура, но в същото време поради сложното преплитане в този ареал на много културни и религиозни влияния, странджанският етнос притежава уникално присъствие

на обряди, които не се срещат никъде другаде по българските земи. Забележителна особеност са изобилието от летни веселия - "панагири", на които цяло село (преди, а и сега се възражда отново) се отдавали на почивка през жарките дни. Само тук може да се срещнат обичаи като "филек", "Мара и Лишанка", както и мистичните нестинари. Нестинарството е неповторимо явление, което не е само зрелище - ходене върху жива жаравата от боси хора, а и стар древно- жречески обичай от античността. Уникалният ритуал се извършва и до днес единствено в село Българи на 3-4 юни патронния празник на нестинарските светии - св.Константин и св.Елена.

с.Близнак

с.Бяла вода

с.Евренозово

с.Звездец

с.Бръшлян

с.Стоилово

с.Сливарово

с.Заберново

с.Визица

с.Граматиково

с.Кондолово

с.Кости

с.Българи

Босна

Велека

Парория

Марина река

Руденово

Бухала

Устие на
р.Велека

Силистар

Моряне

Витаново

Средока

Тисовица

Силкосия

Узунбуджак

с.Калово

с.Бродилово

с.Изгрев

гр.Ахтопол

с.Синеморец

с.Резово

с.Варвара

гр.Царево

гр.Малко Търново

селище

река

гори

пасища и поляни

Резерват

Защитена местност

природна забележителност

